

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN MÜKEMMELİYETÇİLİK ÖZELLİKLERİNİN AİLE TUTUMU İLE İLİŞKİSİ*

Üzeyir OGURLU**

Hatun SEVGİ YALIN***

Fazilet YAVUZ BİRBEN****

ÖZET

Bu araştırma; üstün yetenekli ortaokul öğrencilerinin mükemmeliyetçilik özellikleri ile ailelerin çocuklarına karşı tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla ilişkisel tarama deseninde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaya beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf düzeyinde, İstanbul İli, Bağcılar İlçesinde, Bağcılar Belediyesi tarafından üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi için açılan Enderun Yetenekli Çocuklar Merkezinde zenginleştirilmiş destek eğitimi alan 106 üstün yetenek tanısı almış öğrenci ve aileleri katılmıştır. Verilerin toplanmasında Kırdök (2004) tarafından geliştirilen Olumlu-Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği ile Schaefer ve Bell (1958) tarafından geliştirilen, Le Compte, Le Compte ve Özer (1978) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ve Vapur (2006) tarafından tekrar geçerlik-güvenirlilik çalışması yapılan Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği kullanılmıştır. Veriler, değişkenler arası korelasyon ile Pearson Çarpım Moment Korelasyon katsayısı hesaplanarak analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik puanlarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla ilişkisiz t testi kullanılmıştır. Üstün yetenekli çocuklarda olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ve aile tutumu arasındaki ilişkiyi inceleyen bu araştırma sonucunda, üstün yetenekli çocukların olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik özellikleri ile aile tutumları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Ayrıca yapılan ilişkisiz t testi sonucunda olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik puanlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı da tespit edilmiştir. Fakat olumlu mükemmeliyetçilikte kızların puan ortalamaları erkeklerden daha yüksek iken olumsuz mükemmeliyetçilikte ise erkeklerin puan ortalamalarının kızlardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Ortaya çıkan bulgular değerlendirilerek bulgular üzerine öneriler sunulmuştur.

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Kocaeli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü, El-mek: uzeyirogurlu@gmail.com

*** Psikolog, Enderun Yetenekli Çocuklar Merkezi, El-mek: hatunsevgiyalin@gmail.com

**** Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Öğrencisi, El-mek: faziletavuz@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: üstün yetenekli öğrenciler, mükemmeliyetçilik, anne-baba tutumları

THE RELATIONSHIP BETWEEN PERFECTIONISM OF GIFTED STUDENTS AND PARENTAL ATTITUDE

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction and Purpose

Perfectionism has been defined as a personality variable that underlies properties such as effort to become better, intolerance to faulty, getting acceptance through only success (Hollendar, 1965; Silverman, 1995). Although, it is claimed that there is a connection between perfectionism and giftedness, some factors that affect perfectionism among gifted children are stated as well. It is also accepted that the positive and negative dimensions of perfectionism.

Examining the relationship between positive and negative perfectionism of gifted children and their parental attitudes carries vital importance in terms of counseling both gifted children and their parents for difficulties they might face. Additionally, healthy family relation and child-parent interaction play a crucial role in development of gifted children. The purpose of this study was to investigate the relationship between perfectionism of gifted students and parental attitude towards child rearing. The gender related difference in positive and negative perfectionism of gifted students was also examined.

Theoretical Framework

Some researchers considered perfectionism in two dimensions, one of which leads for better and the other leads for despair as positive and negative perfectionism, adaptive and maladaptive perfectionism, healthy and neurotic perfectionism (Parker, 1997; Rice, Ashby and Slaney, 1998; Roedell 1984; Slade & Owens, 1998). Considering the personality development, acquisition of perfectionism has been examined by several researchers and various factors including genetics, education, modeling, rewards and punishments and parenting styles have been claimed to have influence on development of perfectionism (Antony & Swinson, 2009; Rice & Dellwo, 2001).

Many researchers state that the relation between the parents and child especially during the childhood period plays an important role for development of perfectionism (Blatt, 1995; Enns, Cox, & Clara, 2002; Hamachek, 1978; Rice, Ashby, & Preusser, 1996; Rice & Sorotzkin, 1998; Tire, 2011). For instance, Sorotzkin (1998) found that people who had positive perfectionism had also family with supporting and encouraging attitudes. In another research, results showed that there was a significant relation between the negative perfectionism and high expectations of family (Rice, Lopez, & Vergara, 2005).

Perfectionism has been also cited as a major characteristic associated with children and adolescents who have been identified as gifted and talented (NAGC, 2008). Gifted child is any child naturally

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

endowed with a high degree of ability in areas such as cognitive, creative, art, leadership or special academic abilities (MEB, 2013). Many researchers have shared the idea that there is a relation between the giftedness and perfectionism (Baker, 1996; Kenney-Benson & Pomerantz, 2005; Kline & Short, 1991; Kornblum & Ainley, 2005; Kramer, 1988; Roberts & Lovett, 1994; Schuler, 1997). However, Parker and Mills (1996) claimed that there were few amounts of research supporting the idea that perfectionism is one of the characteristic of giftedness. Some findings revealed that there was no significant relation between the adolescents who are identified as gifted and non-gifted in terms of perfectionism (Mendaglio 2007; Parker (1997).

Method

This study was carried out using correlational research design and involved 106 gifted middle school students who participated an enriched program in Enderun Talented Children Center in Istanbul and their parents. Sample was determined by convenient sampling. For collection of data, Positive-Negative Perfectionism Scale measuring positive and negative perfectionism with 17 items and developed by Kırdök (2004) was used. Other instrument was Parent Attitude Research Instrument (Schaefer & Bell, 1958) that measures parental attitude with 60 items under 5 subcategories. After informed consent from parents, data collection was carried out with the voluntary participation of students. The scale for families was given to students in closed envelope and asked them return to center in the same way. In order to analyze the relation between the perfectionism and parental attitude, Pearson Product-Moment Correlation Coefficient was used. For investigating the gender difference, unrelated samples t-test was conducted between the variables.

Findings and Discussion

As a result of the study, it was not found a significant relation between positive and negative perfectionism of gifted students and parental attitude towards gifted students by their parents. This finding is not in line with other studies which found a significant relation between these two variables (Kenney-Benson & Pomerantz, 2005; Rice, Lopez, & Vergara, 2005; Tire, 2011). The reason for that might be the multidimensional structure of perfectionism. For instance, Adderholt and Golberg (1992) stated that perfectionism was life-long process and influenced by many factors such as family pressure, social pressure, media and unrealistic role models. Silverman (1998) also issued that features like unsynchronized development, establishing friendships with adults rather than peers and ease of school classes were among the reasons why gifted students have the characteristics of perfectionism. Moreover, Tozzi and his friends (2004) claimed that perfectionism is genetic. Considering all these factors, it is seen that there are many factors influencing the development of perfectionism.

In addition, it was also found that the mean of positive perfectionism of gifted students is higher than the mean of negative perfectionism. Similar to this finding, Parker (1997) and LoCicero & Ashby, (2000) concluded that most of the gifted students inclined to have positive perfectionism. Gifted students' high ability in problem solving, reasoning and creativity might enable them to actualize

Turkish Studies

themselves, determine the reachable and healthy standards and therefore make them have high motivation. It is one of the features of positive perfectionism to be aware of one's potential and effort to improve it.

Parents who participated in this research stated that they showed more democratic attitude among other subscales of Parent Attitude Research Instrument. Researchers indicated that parents of gifted students have high level of compatibility, give more importance to mutual encouraging relations and have open relations with other members of family (Abelman, 1991; Cornell & Grossberg, 1987; Karnes & Shwedel, 1987; Strom, Strom, Strom, & Collinsworth, 1994).

Another finding of this study is that there was no significant difference between the positive and negative perfectionism according to gender. However, it was found that mean of females was higher than males in positive perfectionism, while mean of males is higher than females in negative perfectionism. In accordance with this result, Chan (2009) also found that the gender had no significant difference on positive or negative perfectionism; however males have higher level of negative perfectionism than females. Stoeber and Stoeber (2009) concluded that perfectionism was not differed by gender variable.

Results and Recommendations

Even though this research contributes to the field with its results; enrollment of the sample in special education program for gifted limits the generalization of the findings. Besides, the perfectionism and parental attitude have determined by self-evaluating scales. Since the perfectionism has a multidimensional structure, other factors that influence the perfectionism should be also investigated. Moreover, comparative studies examining both gifted students and non-gifted students will contribute more to the field. Cross-cultural studies will also give another sight for understanding the perfectionism in gifted.

Key Words: gifted students, perfectionism, parental attitude

Giriş

İnsanlar, olduğundan daha iyi hale gelmek için doğal bir çaba gösterir. Olduğundan daha iyi hale gelme çabası mükemmel olmayı akla getirmektedir. Türk Dil Kurumu (TDK, 2004), mükemmeliyetçilik sözcüğünü mükemmeliyetçi olma durumu ve hayatta en önemli amacın ahlaki olgunluğa erişmek olduğunu savunan kuram şeklinde açıklarken mükemmeliyetçi sözcüğünü ise aşırı titiz davranan kimse, ahlaki olgunluğa erişmeyi amaç edinen kimse ve mükemmel olma yolunda çaba sarf eden kimse olarak tanımlamaktadır. Sözcük anlamı açısından olumsuz bir duygu uyandırmayan mükemmeliyetçilik kavramının psikoloji ve eğitim bilimleri açısından incelendiğinde daha farklı anlamlar içerdiği görülmektedir.

Hollender'a (1965) göre mükemmeliyetçilik, hatasız davranış ve başarı yoluyla ailenin kabulünü sağlama çabası olarak tanımlanırken; Silverman (1995), mükemmeliyetçiliğin bireyi daha iyiye yönlendiren veya umutsuzluğa sürükleyen iki ucu keskin bir kılıca benzediğini belirtmektedir. Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate'e göre (1990), mükemmeliyetçilik; aşırı derecede yüksek ve gerçekçi olmayan hedeflere ulaşma gayreti ile kendini yenilgiye uğratici (self-defeating) düşünce ve davranışları kapsar. Roedell (1984) ise mükemmeliyetçilik davranışının hem olumlu hem de

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

olumsuz boyutları olduğunu, dolayısıyla mükemmeliyetçiliğin olumlu ya da olumsuz sonuçlara yol açabildiğini belirtmiştir.

Görüldüğü üzere bazı araştırmacılar mükemmeliyetçilik kavramının sadece olumsuz yönüne dikkat çekse de günümüzde yaygın olarak birçok araştırmacının mükemmeliyetçilik kavramını iki boyutlu olarak ele alması söz konusudur. Örneğin araştırmacılar mükemmeliyetçiliğin uyumlu ve uyumsuz mükemmeliyetçilik (Rice, Ashby ve Slaney, 1998); normal ve nevrotik mükemmeliyetçilik (Hamacheck, 1978); sağlıklı ve sağlıksız mükemmeliyetçilik (Parker, 1997); olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik (Slade ve Owens, 1998) olarak kategorilere ayrılabilirliğini ifade etmişlerdir. Yüksek kişisel standartlara sahip olma, performanstaki küçük hatalara karşı hoşgörülü olma ve performanslarını başarılı kabul etme gibi özellikler olumlu mükemmeliyetçilik olarak görülürken; ulaşılmaz standartlar koyma, performansından memnun olmama ve yetenekleri konusunda kararsızlık ve endişe duyma olumsuz mükemmeliyetçilik olarak görülür (Enns, Cox ve Clara, 2002). Ram (2005), olumlu mükemmeliyetçiliğin başarıyı pozitif, olumsuz mükemmeliyetçiliğin ise negatif yönde etkilediğini belirtmektedir.

İnsanın kişilik gelişimi göz önüne alındığında belirtilen bu olumlu ya da olumsuz yöndeki eğilimin nasıl edinildiği önemli bir inceleme konusudur. Mükemmeliyetçilik son yıllarda araştırmacılar tarafından çok boyutlu bir yapı olarak tanımlanmaktadır. Rice ve Dellwo (2001), mükemmeliyetçiliğin kalıcı bir kişilik özelliği olduğunu kabul etmektedir. Antony ve Swinson (2009) ise, mükemmeliyetçiliğin oluşumunda genetik etkenler, ödül ve ceza, model alma ve bilgi sahibi olma gibi faktörlerin etkili olduğunu belirtmektedir. Frost ve arkadaşları (1990) mükemmeliyetçiliği açıklamada kişisel standartlar, düzen, hatalarla aşırı ilgilenme, yaptığı işlere şüpheyle bakma, ebeveynlerin beklentileri ve eleştirileri olmak üzere 6 farklı boyuttan bahsetmektedir.

Adler (2001), olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçiliğin oluşumunda aile ve çevreden edinilen bilgilerin önemli bir etken olduğunu belirtmektedir. Bacanlı'ya (1997) göre, ana-babanın çocuğa yaklaşım biçimi ve uyguladığı disiplin tarzı çocuğun kişiliğini ve diğer bireysel özelliklerini etkiler. Darling ve Steinberg (1993), ebeveynlerin çocukları ile iletişim biçimleri, stilleri ve onlara sağladıkları duygusal ortam içindeki davranışları olarak tanımlanan anne-baba tutumu açısından ebeveynler arasında farklılık olduğunu ifade etmektedir. Birçok araştırmacı mükemmeliyetçiliğin temelinde özellikle çocukluk dönemindeki ebeveyn-çocuk ilişkisinin olduğunu vurgulamaktadır (Rice, Ashby ve Preusser, 1996; Blatt, 1995; Enns, Cox ve Clara, 2002; Hamacheck, 1978; Rice, Sorotzkin, 1998; Tire, 2011).

Ebeveynlerin tutumunun olumlu veya olumsuz mükemmeliyetçiliğe etkisi de araştırmalarda ele alınmıştır. Örneğin, Rice, Lopez ve Vergara (2005), yaptıkları bir çalışmada ebeveyn ve sosyal performans beklentilerinin uyumlu ve uyumsuz mükemmeliyetçiliğin anlamlı yordayıcıları olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Yine Kenney-Benson ve Pomerantz (2005) tarafından yapılan araştırma sonucunda denetimi fazla olan annelerin mükemmeliyetçilik kaygısı taşıyan çocuklara sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Sorotzkin (1998), olumlu mükemmeliyetçilerin anne ve babalarının destekleyici ve cesaretlendirici ebeveyn tutumuna sahip olduklarını ortaya koymuştur. Bireylerin olumsuz mükemmeliyetçilikleri ile ebeveynlerinin kendilerinden yüksek beklentileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu da bulunmuştur (Rice, Lopez ve Vergara, 2005). Soenens, Vansteenkiste, Luyten, Duriez ve Goossens (2005), anne ve kızlarının olumsuz mükemmeliyetçilikleri arasında anlamlı bir ilişki bulmuş ve ebeveynlerin yaklaşımının olumsuz mükemmeliyetçilik özelliklerini geliştirmede etkili olduğu belirtmişlerdir. Ülkemizde yapılan çalışmada Tire (2011), tarafından ön ergenlerden oluşan örneklem ile yapılan araştırma sonucunda, anne ve baba tutumlarına göre olumlu mükemmeliyetçilik düzeylerinin farklılaştığı ve bu

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

farklılığın demokratik anne baba tutumları lehine, ihmalkâr anne baba tutumları aleyhine olduğu belirlenmiştir. Cenkseven ve Kırdök'ün (2009), altı, yedi ve sekizinci sınıfa devam eden 350 öğrenci ile yaptıkları araştırma sonucunda anneleriyle ilişkilerinden algıladıkları sıcaklık ve sevgi düzeyi yüksek olan ön ergenlerin daha fazla olumlu mükemmeliyetçilik özelliği sergiledikleri belirlenmiştir. Fakat olumsuz mükemmeliyetçilik açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Mükemmeliyetçilik ile bağlantılı olduğu düşünülen bir diğer boyutun ise üstün yeteneklilik olduğu düşünülmektedir (NAGC, 2008). Üstün yetenekli çocuklar; zekâ, yaratıcılık, sanat, liderlik kapasitesi veya özel akademik alanlarda yaşıtlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği uzmanlar tarafından belirlenen kişiler olarak tanımlanmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2012). Üstün yetenekli çocukların kendilerine özgü özellikleri bulunmaktadır. Mükemmeliyetçilik ve üstün yetenekliler arasındaki bağlantı olduğu düşünülmekte ve üstün yeteneklilerin mükemmeliyetçi olduklarına dair genel bir düşünce bulunmaktadır (Baker, 1996; Kline ve Short, 1991; Kornblum ve Ainley, 2005; Kramer, 1988; Roberts ve Lovett, 1994; Schuler, 1997). Fakat Parker ve Mills (1996), mükemmeliyetçiliği üstün yeteneğin bir özelliği olduğunu destekleyecek araştırma sayısının çok az olduğunu belirtmektedir. Yine Parker (1997), yaptığı araştırmada üstün yetenekli olan ve olmayan gençler arasında eşit düzeyde mükemmeliyetçilik olduğunu ortaya koymuştur. Mendaglio (2007), mükemmeliyetçiliğin, ne tek başına ne de genel olarak üstün yetenekliliğin tanılayıcı özelliği olmadığını vurgulamaktadır.

LoCicero ve Ashby (2000), tarafından 12-15 yas arası 83 (34 erkek, 49 kız) üstün yetenekli çocukla yapılan bir çalışmada üstün yetenekli çocukların çoğunluğunun uyumlu mükemmeliyetçi olduğu ortaya koymuştur. Benzer şekilde Parker ve Mills (1996), altıncı sınıf düzeyindeki 600 üstün yetenekli öğrenciyi, normal yeteneğe sahip 418 normal öğrenci örneklemeyle karşılaştırmıştır ve üstün yetenekli öğrencilerin, yüksek kişisel standartlara sahip sağlıklı mükemmeliyetçilik sergileme eğiliminde olduğunu bulmuştur. Roberts ve Lovett (1994), üstün yetenekli çocukların mükemmel olmaları için iç ve dış baskılara maruz kaldıklarını öne sürmektedir. Örneğin Ablard ve Parker (1997) yaptıkları araştırmada üstün yetenekli çocukların ebeveynlerinin akademik başarıya odaklanmış olduklarını ve ebeveynlerin bu tutumunun çocuklarının olumsuz mükemmeliyetçi olma olasılıklarını arttırdığını ortaya koymaktadır.

Üstün yeteneklilerde mükemmeliyetçilik ve cinsiyet arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalarda farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bazı araştırmalarda üstün yeteneklilerin mükemmeliyetçilik düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır (Schuler, 1997; Mısırlı-Taşdemir, 2003; Bencik, 2006). Fakat Kahraman (2013), üstün yetenekli kız öğrencilerin olumlu mükemmeliyetçilik düzeylerinin, üstün yetenekli erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğunu bulmuştur. Siegle ve Schuler (2000) ise üstün yetenekli kız öğrencilerin, düzen açısından erkeklerden daha yüksek; erkek öğrencilerin ebeveyn beklentileri açısından kızlardan daha yüksek mükemmeliyetçilik özelliklerine sahip olduğunu tespit etmişlerdir.

Ebeveynlerin çocuklarına karşı eleştiri ve beklentilerinin, mükemmeliyetçi tutumun önemli yordayıcıları olduğu düşünülmektedir (Frost, Marten, Lahart ve Rosenblate, 1990). Bununla birlikte Silverman (1993) mükemmeliyetçiliğin, üstün yetenekliliğin en az anlaşılan yönü olduğunu vurgulamaktadır. Bundan dolayı üstün yetenekli çocukların olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik özellikleri ile ana-baba tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi, üstün yetenekli öğrencilerin ve ailelerinin yaşayacakları zorlukları azaltmaya yönelik uygulamalara rehberlik etmesi açısından oldukça önemlidir. Ayrıca sağlıklı aile ilişkisi ve çocuk-aile etkileşimi üstün yetenekli çocukların gelişiminde en önemli faktörlerdir (May, 1994). Çünkü üstün yeteneklilik aileden etkilendiği gibi aileyi de etkilemektedir. Bundan dolayı üstün yetenekli çocuğa sahip ailelerin çocuk yetiştirme tutumlarının incelenmesi, bu çocukların aileleriyle sağlık iletişim kurması ve destekleyici hizmetlerin geliştirilmesi açısından da önemlidir. Bu araştırmanın amacı üstün yetenekli

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

çocuklardaki olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik düzeyi ile ailenin çocuk yetiştirme tutumu arasındaki ilişkiyi incelemektir. Ayrıca öğrencilerin cinsiyetine göre olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçiliğin farklılaşp farklılaşmadığı da incelenecektir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma, ilişkiisel tarama deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlişkiisel tarama deseni, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek ve değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisi hakkında ipuçları elde etmek amacıyla tercih edilir (Büyüköztürk, Kılıç- Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011). Bu çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilikleri ile ailelerin çocuk yetiştirme tutumu arasındaki ilişki incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu çalışmada çalışma grubu elverişli örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Bu tür örnekleme, araştırmacının kolaylıkla ulaşabileceği örnekleme elemanlarını almayı içerir. Elverişli örnekleme, pratik ve ekonomik olması açısından tercih edilir (Monetle, Sullivan ve De Jong, 1990). Üstün yetenekli öğrencilere ulaşmak zor ve evren elemanlarının hepsini belirlemek imkânsız olduğu için bu örnekleme yöntemi seçilmiştir. Araştırmaya; İstanbul İli, Bağcılar İlçesinde, Bağcılar Belediyesi tarafından üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi için açılan Enderun Yetenekli Çocuklar Merkezi'ne devam eden 106 öğrenci dâhil edilmiştir. Enderun Yetenekli Çocuklar Merkezi, üstün yetenekli öğrencilerin okul dışı zamanlarda devam ettikleri bir kurumdur. Merkeze kabul edilecek üstün yetenekli öğrenciler belirlenirken öncelikle öğretmenler, öğrencileri aday göstermektedir. Aday öğrenciler grup zekâ testine alındıktan sonra grup zekâ testinden %75 ve üstü yüzdeler dilime sahip öğrencilere bireysel zeka testi uygulanmaktadır. Bireysel zekâ testi olan WISC-R testinden, 130 ve üstü puan alan öğrenciler merkeze doğrudan kabul edilmektedir. Ayrıca WISC-R toplam puanı 120-129 aralığında olan öğrenciler ise; tüm öğrenci adaylarına uygulanmakta olan Torrance (1966) tarafından geliştirilen Torrance Şekilsel Yaratıcı Düşünme Testinden (TYDT) %70 ve üstü puan alması durumunda programa kabul edilmektedir.

Araştırmanın çalışma grubu, Enderun Yetenekli Çocuklar Merkezine devam eden 106 öğrenci ve ailesinden oluşmaktadır. Bu üstün yetenekli öğrencilerin 51 (%48.1)'i kız ve 55 (%51.9)'i erkektir. Sınıf düzeyi bakımından ise, 33 (%31.1) öğrenci beşinci sınıfa; 31 (%29.2) öğrenci altıncı sınıfa; 24 (%22.6) öğrenci yedinci sınıfa ve 18 (%17) öğrenci ise sekizinci sınıfa devam etmektedir. Aile grubu ise 81 anne ve 25 babadan oluşmaktadır. Ailelerin yaş ortalaması 37.3 olarak bulunmuştur. Katılan ailelerden 3'ü boşanmış aile iken diğerleri birlikte yaşamaktadır. Ailelerin %5.3'ü tek çocuk ; %59.3'ü 2 çocuk ve %35.4'ü ise 3 ve daha fazla çocuk sahibidir. Araştırmaya katılan ailelerin %57.2'si ilköğretim; %31.8'i lise ve % 23.3'ü ise üniversite ve üstü mezunudur. Ailelerin % 4.2'si ekonomik düzeyini düşük; %90.1'i orta ve %5.7'si ise yüksek olarak belirtmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak üstün yetenekli çocukların mükemmeliyetçilik durumlarını değerlendirmek amacıyla Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği ve üstün yetenekliliklerin ailelerinin çocuklarına karşı tutumlarını belirlemek için de Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği (PARI) kullanılmıştır.

Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği: Kırdök (2004) tarafından geliştirilen 17 maddelik ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine yönelik ölçek 4'lü likert tipinde hazırlanmıştır. Yapılan geçerlilik çalışmasında olumlu mükemmeliyetçilik (10 madde) ve olumsuz mükemmeliyetçilik (7 madde) olarak adlandırılan iki faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Kırdök

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

(2004) tarafından yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı, olumlu mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .81 ve olumsuz mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .78 olarak hesaplanmıştır. Olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik alt ölçekleri için bu çalışmada hesaplanan Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları ise sırasıyla .85 ve .71 olarak bulunmuştur.

Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği (PARI): Schaefer ve Bell (1958) tarafından geliştirilen Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği (Parental Attitude Research Instrument-PARI), Le Compte, Le Compte ve Özer (1978) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. 115 maddelik orijinal ölçek, Le Compte, Le Compte ve Özer (1978) tarafından 60 maddelik 5 alt boyuttan meydana gelen ölçek haline getirilmiştir. Alt boyutları aşırı koruyucu annelik, demokratik tutum ve eşitlik tanıma, ev kadınlığı rolünü reddetme, evlilik çatışması-geçimsizlik ve sıkı disiplin olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Vapur (2006) tarafından tekrar geçerlik-güvenirlik çalışması yapılmış ve Cronbach Alfa değeri 0.69 olarak bulunmuştur. 4'lü likert tipindeki ölçekte toplam puan yoktur. Alt boyuttan alınan puanın yüksek olması o boyutun yansıttığı tutumun onaylandığını gösterir. İkinci alt boyuttan alınan yüksek puan olumlu, diğer alt boyutlardan alınan yüksek puan ise olumsuz olarak değerlendirilir (Öner, 1997). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı aşırı koruyucu annelik için .87, demokratik tutum ve eşitlik tanıma için .55, ev kadınlığı rolünü reddetme için .72, evlilik çatışması-geçimsizlik için .66 ve sıkı disiplin için .55 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Veri toplama araçları hazırlandıktan sonra merkez yöneticileriyle görüşülmüş ve hangi sınıflarda hangi tarihlerde uygulama yapılacağı belirlenmiştir. Ailelerden ölçek uygulama için onay alınmıştır. Veri toplama işlemi belirlenen tarihlerde sınıflara girilip gerekli açıklamalar yapılarak gönüllü olan öğrencilerin katılımıyla bizzat araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama araçlarını cevaplandırırken içten olmalarını sağlamak amacıyla araştırmacının önemi öğrencilere anlatılmış ve isim yazmalarına gerek olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca öğrencilerin ailelerinin doldurması gereken tutum ölçeği kapalı bir zarfla öğrenciye ailesine iletilmek üzere verilmiştir. Daha sonra ailelere mesaj yoluyla araştırma hakkında bilgi verilmiş ve zarf içindeki ölçeği doldurup yine kapalı bir şekilde öğrenci ile merkeze göndermesi gerektiği belirtilmiştir. Çalışma için belirlenen 120 öğrenciden 14 öğrencinin ailesi formları geri göndermediği için bu 14 öğrenci araştırma kapsamından çıkarılmıştır.

Verilerin Analizi

Üstün yetenekli öğrencilerin olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik puanlarının ve ailelerinin çocuk yetiştirme tutum puanlarının betimsel istatistik verileri incelenmiştir. Her iki ölçeğin alt ölçeklerindeki madde sayılarının farkı olmasından dolayı ağırlıklı aritmetik ortalama hesaplanmıştır. Olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ile aile hayatı ve çocuk yetiştirme tutumu arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla, bu iki sürekli değişken arasındaki Pearson Çarpım Moment Korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Ayrıca öğrencilerin olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik puanlarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla ilişkisiz t testi kullanılmıştır.

Bulgular

Üstün yetenekli çocuklarda olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ve aile tutumu arasındaki ilişkiyi inceleyen bu çalışmada elde edilen sonuçlar bu bölümde sunulmuştur. Yapılan analizlerde öncelikle olumlu olumsuz mükemmeliyetçilik ölçeğinden elde edilen puanlar ile aile tutumu puanları arasındaki korelasyona bakılmıştır. Ayrıca olumlu olumsuz mükemmeliyetçilik puanlarının, cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığı da incelenmiştir. İlk olarak olumlu ve

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

olumsuz mükemmeliyetçilik puanlarına ilişkin minimum ve maksimum puanlar, ağırlıklı ortalama, standart sapma değerleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. *Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeği Puanlarının Açıklayıcı İstatistik Tablosu*

Değişkenler	n	Min.	Max.	\bar{X}	Ss
Olumlu Mükemmeliyetçilik	106	1.5	4	2.96	.64
Olumsuz Mükemmeliyetçilik	106	1	4	2.57	.74

Tablo 1’de görüldüğü üzere; öğrencilerin olumlu mükemmeliyetçilik puanlarının ağırlıklı aritmetik ortalamasının 2.96, Ss=.64; olumsuz mükemmeliyetçilik puanlarının ağırlıklı aritmetik ortalaması ise 2.57, Ss=.74 olduğu bulunmuştur. Tabloya göre üstün yetenekli çocukların olumlu mükemmeliyetçilik puan ortalamasının olumsuz mükemmeliyetçilik puan ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Tablo 2’de üstün yetenekli öğrencilerin ailelerinin aile hayatı ve çocuk yetiştirme tutum ölçeği puanlarına ilişkin minimum ve maksimum puanlar, ağırlıklı ortalama, standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo 2. *Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği Puanlarının Açıklayıcı İstatistik Tablosu*

Alt Ölçekler	N	Min.	Max.	\bar{X}	Ss
Aşırı Koruyuculuk	106	1.25	3.94	2.66	.59
Demokratik Tutum	106	2	4	3.24	.33
Kadınlığı Reddetme	106	1	3.31	2.10	.48
Geçimsizlik	106	1	3.83	2.23	.64
Sıkı Disiplin	106	1.25	3.75	2.28	.49

Tablo 2’de, üstün yetenekli öğrencilerinin ailelerinin Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği alt ölçeklerinin açıklayıcı istatistik değerleri verilmiştir. Aşırı Koruyuculuk alt ölçeği ağırlıklı ortalaması 2.66, Ss=.59; Demokratik Tutum alt ölçeği ağırlıklı ortalaması 3.24, Ss=.33; Kadınlığı Reddetme alt ölçeği ağırlıklı ortalaması 2.10, Ss=.48; Geçimsizlik alt ölçeği ağırlıklı ortalaması 2.23, Ss=.64; Sıkı Disiplin alt ölçeğin ağırlıklı ortalaması ise 2.28, Ss=.49 olarak bulunmuştur. Ağırlıklı ortalamalara bakıldığında üstün yetenekli çocukların ailelerinin demokratik tutum ortalamasının diğerlerinden yüksek olduğu görülmektedir. Olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ile Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği alt ölçekleri arasındaki korelasyonu belirlemek amacıyla Pearson Çarpım Moment Korelasyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. *Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik İle Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Arasındaki Korelasyon*

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7
1-Olumlu Mükemmeliyetçilik	-						
2-Olumsuz Mükemmeliyetçilik	-.41	-					
3-Aşırı Koruyuculuk	.34	.34	-				
4-Demokratik Tutum	.61	.30	.14	-			
5-Kadınlığı Reddetme	.61	.14	.00**	.29	-		
6-Geçimsizlik	.22	.14	.00**	.29	.00**	-	
7-Sıkı Disiplin	.28	.15	.00**	.17	.00**	.00**	-

n = 106 **p< .01.

Tablo 3 incelendiğinde, hem olumlu mükemmeliyetçilik hem de olumsuz mükemmeliyetçilik ile Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu alt ölçekleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir (p>.05). Üstün yetenekli öğrencilerde olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik puanlarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla İlişkisiz t-testi yapılmış ve bulgular Tablo 4’de gösterilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Tablo 4. Cinsiyete Göre Öğrencilerin Olumlu ve Olumsuz Mükemmeliyetçilik Ölçeğinden Elde Ettikleri Puanlara İlişkin t-testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Olumlu Mükemmeliyetçilik	Kız	51	30.71	6.82	104	-	.12
	Erkek	55	28.76	6.05		1.553	
Olumsuz Mükemmeliyetçilik	Kız	51	17.96	4.86	104	0.145	.88
	Erkek	55	18.11	5.62			

Tablo 4 incelendiğinde, olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik özelliğinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir (olumlu mükemmeliyetçilik için $t=-1.555$, $p>.05$; olumsuz mükemmeliyetçilik için $t=0.145$, $p>.05$). Fakat olumlu mükemmeliyetçilikte kızların puan ortalamaları erkeklerden daha yüksek iken olumsuz mükemmeliyetçilikte ise erkeklerin puan ortalamaları kızlardan daha yüksektir.

Tartışma

Bu araştırmada, üstün yetenekli çocuklardaki olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik özellikleri ile bu çocukların ailelerinin tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre ilk olarak üstün yetenekli çocukların olumlu mükemmeliyetçilik puan ortalamasının olumsuz mükemmeliyetçilik puan ortalamasından daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde Parker (1997), üstün yetenekli altıncı sınıf öğrencilerle yaptığı çalışmada üstün yetenekli öğrencilerin çoğunluğunun olumlu mükemmeliyetçi özellikleri taşıdığını tespit etmiştir. Yine LoCicero ve Ashby, (2000) tarafından 12-15 yaş arası 83 üstün yetenekli çocukla yapılan çalışmada üstün yetenekli çocukların daha çok olumlu mükemmeliyetçi olduğu ortaya koyulmuştur. Parker (2000), yaygın inancın aksine üstün yeteneklilerin olumsuz mükemmeliyetçiliklerinin daha fazla olmadığını birçok deneysel araştırmanın sonuçlarının tartışıldığı araştırmasında dile getirmiştir. Araştırma kapsamındaki üstün yetenekli öğrencilerin kendilerine yüksek standartlar belirleyerek sorumluluk ve azimle ilişkilendirilen olumlu mükemmeliyetçi olma eğilimleri olduğu sonucuna ulaşılabilir. Üstün yetenekli öğrencilerin sahip oldukları yüksek problem çözme, akıl yürütme ve yaratıcılık becerileri kendisinden gerçekleştirilmesi istenen beklentilerin gerçekliğini değerlendirip ulaşılabilir doğru hedefler belirlemelerine ve dolayısıyla yüksek motivasyonla hareket etmelerine olanak sağlayabilir. Çünkü kendi potansiyelinin farkında olup bu potansiyeli artırmaya çalışmak olumlu mükemmeliyetçilik özelliğidir.

Araştırmanın diğer bir sonucuna göre üstün yetenekli çocukların aileleri, Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu alt ölçekleri arasında daha fazla demokratik tutum sergilediklerini belirtmişlerdir. Araştırmalar üstün yetenekli çocukların ailelerinde daha yüksek düzeyde uyum olduğunu, karşılıklı destekleyici ilişkilere önem verildiğini ve aile üyelerinin açık bir iletişim sergilediklerini ortaya koymuştur (Abelman, 1991; Cornell ve Grossberg, 1987; Karnes ve Shwedel, 1987). Bu özellikler ailelerin demokratik tutum sergilemesini etkilemiş olabilir. Yine bu sonuçla bağlantılı olarak üstün yetenekli çocukların aileleri kendilerini ebeveyn rollerinde ve çocuğu ile ilişkilerinde başarılı olduklarını algılama eğiliminde oldukları bulunmuştur (Strom, Strom, Stromve Collinsworth, 1994).

Araştırma bulgularına göre ne olumlu mükemmeliyetçilik ne de olumsuz mükemmeliyetçilik ile anne baba tutumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Mükemmeliyetçilik ile anne baba tutumu arasında anlamlı ilişki bulan araştırmaların (Rice, Lopez ve Vergara, 2005; Kenney-Benson ve Pomerantz, 2005; Tire, 2011) aksine bu araştırma da anne baba tutumu ile olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bu durum, mükemmeliyetçiliğin oluşumunda çok boyutlu faktörlerin etkili

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

olmasından kaynaklanmış olabilir. Örneğin Adderholt ve Golberg (1992), mükemmeliyetçiliğin çocuklukta başlayıp, aile baskısı, öz baskı, sosyal baskı, medya baskısı ve gerçekçi olmayan rol modellerin birleşimi ile yaşam boyu devam eden bir durum olduğunu ifade etmektedir. Silverman (1998), üstün yetenekli çocukların mükemmeliyetçi olmalarını mükemmeliyetçilik kavramının soyut olması, üstün yetenekli çocuklarda senkronize olmayan gelişim, kendilerinden yaşça büyük arkadaşlarının olması, okul derslerinin kolay olması gibi nedenlere dayandırmaktadır. Hatta Tozzi ve arkadaşları (2004) mükemmeliyetçiliğin kalıtsal olduğunu belirtmişlerdir. Tüm bu faktörler göz önüne alındığında mükemmeliyetçiliği etkileyen çok sayıda faktör olduğu görülecektir. Parker, (2000)'in aktardığına göre Parker ve Stumpf (1999), mükemmeliyetçilik puanlarında aile etkisinin çok küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğunu ve çocuğun mükemmeliyetçilik puanlarında aile etkisinin %4'den daha az varyansa sahip olduğunu bulmuştur. Ayrıca üstün yetenekli çocukların duygusal ve zihinsel gelişimlerinin farklı olması ve özellikle bu iki gelişim alanının eşzamanlı olmayan bir ilerleme göstermesi gibi faktörlerin aile tutumuna göre üstün yetenekli öğrencilerin mükemmeliyetçi yapıya sahip olmalarını daha fazla etkileyebileceği ihtimalini akla getirmektedir.

Araştırma sonucuna göre olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Benzer şekilde Chan (2009) araştırmasında, olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilikte cinsiyet değişkeninin anlamlı bir fark ortaya koymadığını, ancak olumsuz mükemmeliyetçiliğin erkeklerde daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmada da anlamlı farklılık olmamasına rağmen üstün yetenekli erkeklerin olumsuz mükemmeliyetçilik puanları daha yüksek bulunmuştur. Yine Stoeber ve Stoeber (2009), mükemmeliyetçilik düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığını bulmuşlardır.

Araştırma, alana katkı sağlayacak sonuçlar ortaya koymasına rağmen çalışmada belli sınırlılıklar bulunmaktadır. Araştırma grubunun üstün yeteneklilere özel farklılaştırılmış bir eğitim alıyor olması sonuçların genelleştirilebilmesi için bir sınırlılık oluşturmaktadır. Herhangi bir özel destek almayan üstün yetenekli öğrencilerin de böyle bir çalışmaya dâhil edilmesi çalışmanın genellenebilirliği açısından önemlidir. Ayrıca hem mükemmeliyetçilik hem de anne baba tutumu öz-değerlendirmeye dayalı ölçeklerle belirlenmiştir. Öz değerlendirme ölçeklerinde var olan durumdan ziyade ideal olanı yansıtmaya riski taşır. Öz değerlendirme ölçeklerinin dezavantajlarını dikkate alarak daha nesnel değerlendirme araçlarıyla yapılacak çalışmalar daha nesnel sonuçlar verecektir. Mükemmeliyetçiliğin çok boyutlu olmasından dolayı mükemmeliyetçiliği etkileyen diğer faktörlerin de çalışmaya dâhil edilmesi gereklidir. Ayrıca üstün yeteneklilerdeki ve olmayan öğrencilerin olduğu bir örnekleme karşılaştırılmalı çalışmaların yapılması alana katkı sağlayacaktır. Yine mükemmeliyetçiliğin kültürle bağlantısı olduğu düşünülerek kültürler arası karşılaştırma çalışması üstün yeteneklilerdeki mükemmeliyetçilik özelliğinin anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- ABLARD K. E., & PARKER W. D. (1997). Parents' achievement goals and perfectionism in their academically talented children. *Journal of Youth and Adolescence*. 26(6), 651-667.
- ADLER, A. (2001). *Psikolojik aktivite, üstünlük duygusu ve toplumsal ilgi*, (Çev. B. Çorakçı). İstanbul: Say Yayınları. (Özgün çalışma, 1956).
- ADDERHOLT, M., & GOLBERG, J. (1992). *Perfectionism: What's bad about being too good?* Minneapolis: Free Spirit Publishing.
- ANTONY, M. M., & SWINSON R. P. (2009). *When perfect isn't good enough: Strategies for coping with perfectionism*. New Harbinger Publications (2nd Ed.): CA.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

- ABELMAN, R. (1991). Parental communication style and its influence on exceptional children's television viewing. *Roeper Review*, 14, 23–27.
- BACANLI, H. (1997). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- BAKER, J. A. (1996). Everyday stressors of academically gifted adolescents. *Journal of Secondary Gifted Education*, 7, 356-368.
- BENCİK, S. (2006). *Üstün yetenekli çocuklarda mükemmeliyetçilik ve benlik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- BLATT, S. J. (1995). The destructiveness of perfectionism. Implications for the treatment of depression. *American Psychologist*, 50, 1003–1020.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş., & DEMİREL, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (15. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- CENKSEVEN, F., & KIRDÖK, O. (2009). Ön Ergenlerin olumlu-olumsuz mükemmeliyetçilik düzeylerinin anne-çocuk ilişkisini algılamaları açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2) 263-274.
- CHAN, D. W. (2009). Perfectionism and goal orientations among Chinese gifted student in Hong Kong. *Roeper Review*, 31, 9–17.
- CORNELL, D. G., & GROSSBERG, I. W. (1987). Family environment and personality adjustment in gifted program children. *Gifted Child Quarterly*, 31, 59–64.
- DARLİNG, N., & STEİNBERG, L. (1993). Parenting styles as context: An integrative model. *Psychological Bulletin*, 113(3), 487-496.
- ENNS, M. W., COX, B. J., & CLARA, I. (2002). Adaptive and maladaptive perfectionism: Developmental origins and association with depression proneness. *Personality and Individual Differences*, 33, 921-935.
- FROST, R. O., MARTEN, P., LAHART, C., & ROSENBLATE, R. (1990). The Dimensional of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14(5), 449-468.
- HAMACHEK, D. E. (1978). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology: A Journal of Human Behavior*, 15, 27-33.
- HOLLENDER, M. H. (1965). Perfectionism. *Comprehensive Psychiatry*, 6, 94-103.
- KAHRAMAN, S. (2013). *Üstün yetenekli 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına göre mükemmeliyetçilik düzeylerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fatih Üniversitesi, İstanbul.
- KARNES, M. B., & SHWEDEL, A. (1987). Differences in attitudes and practices between fathers of young gifted and fathers of young nongifted children: A pilot study. *Gifted Child Quarterly*, 31, 79–82.
- KENNEY-BENSON, G. A., & POMERANTZ, E. M. (2005). The role of mothers' use of control in children's perfectionism: Implications for the development of depressive symptoms. *Journal of Personality*, 73, 23-46.
- KIRDÖK, O. (2004). *Olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ölçeği geliştirme çalışması*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- KLİNE, B. E., & SHORT, E. B. (1991). Changes in emotional resilience: Gifted adolescent girls. *Roeper Review*, 13, 184-187.
- KORNBLUM, M., & AİNLEY, M. (2005). Perfectionism and the gifted: A study of an Australian school sample. *International Education Journal*, 6(2), 232-239.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

- KRAMER, H. J. (1988). Anxiety, perfectionism and attributions for failure in gifted and non-gifted junior high school students. *Dissertation Abstracts International*, 48, 3077.
- LE COMPTE, G., LE COMPTE, A., & ÖZER, A. (1978). Üç sosyoekonomik düzeyde Ankaralı annelerin çocuk yetiştirme tutumları: Bir ölçek uyarlaması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 1, 5-8.
- LOCICERO, K. A., & ASHBY, J.S. (2000). Multidimensional perfectionism in middle school age gifted students: A comparison to peers from the general cohort. *Roeper Review*, 22(3), 182-191.
- MAY, K. M. (1994). A developmental view of a gifted child's social and emotional adjustment. *Roeper Review*, 17, 105-109.
- MENDAGLIO, S. (2007). Should perfectionism be a characteristic of giftedness?. *Gifted Education International*, 23(3), 89-100.
- MISIRLI TAŞDEMİR, Ö. (2003). *Üstün yetenekli çocuklarda mükemmeliyetçilik, sınav kaygısı, benlik saygısı, kontrol odağı, öz yeterlilik ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). *Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*.
- MONETLE, D. R., SULLIVAN, T., & DE JONG, C. R. (1990). *Applied social research*. New York: Harcourt Broce Jovanovich, Inc.
- NATIONAL Association for Gifted Children [NAGC], (2014). Perfectionism, 20.01.2014 tarihinde <http://www.nagc.org/index.aspx?id=1214> adresinden alınmıştır
- ÖNER, N. (1997). *Türkiye'de kullanılan psikolojik testler*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 538-542.
- PARKER, W. D. (1997). An emprical typology of perfectionism in academically talented children. *American Educational Research Journal*, 34(3), 545-562.
- PARKER, W. D. (2000). Healthy perfectionism in the gifted. *Journal of Secondary Gifted Education*, 11(4), 173-182.
- PARKER, W. D., & MILLS, C. J. (1996). The insidence of perfectionism in gifted students. *Gifted Child Quarterly*, 40, 194-199.
- RAM, A. (2005). *The Relationship of positive and negative perfectionism to academic achievement, achievement motivation, and well-being in tertiary students*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). University of Canterbury, New Zealand.
- RİCE, K. G., ASHBY, J. S., & SLANEY, R. B. (1998). Self-esteem as a mediator between perfectionism and depression: A structural equations analysis. *Journal of Counseling Psychology*, 5, 304-314.
- RİCE, K. G., ASHBY, J., & PREUSSER, K. (1996). Perfectionism, Relationships with Parents and Self-esteem. *Journal of Individual Psychology*, 52, 246-260.
- RİCE, G. K., & DELLWO, P. J. (2001). Within-semester stability and adjustment correlates of the multidimensional perfectionism scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 34, 146-156.
- RİCE, K. G., LOPEZ, F. G., & VERGARA, D. (2005). Parental/social influence on perfectionism and adult attachment orientations. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24(4), 580-605.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

- ROBERTS, S. M., & LOVETT, S. B. (1994). Examining the AF in gifted: Academically gifted adolescents' physiological and affective responses to scholastic failure. *Journal for the Education of the Gifted*, 17(3), 241-259.
- ROEDEL, W. C. (1984). Vulnerabilities of highly gifted children. *Roeper Review*, 6(3), 127-130.
- SCHULER, P. A. (1997). *Characteristics and perceptions of perfectionism in gifted adolescents in a rural school environment*. (Yayınlanmamış doktora tezi). University of Connecticut, U.S
- SIEGEL, D., & SCHULER, P. A. (2000). Perfectionism differences in gifted middle school students. *Roeper Review*, 23(1), 39-51.
- SİLVERMAN, L. K. (1993). *Counseling the gifted & talented*. Colaredi: Love Publishing Company.
- SİLVERMAN, L. K. (1995). *Perfectionism*. Paper presented at the 11th world conference on gifted and talented children, Hong Kong.
- SİLVERMAN, L. K. (1998). Perfectionism. *Gifted Education International*, 13, 216-225.
- SLADE, P. D., & OWENS, R. G. (1998). A dual process model of perfectionism based on reinforcement theory. *Behavioral Modification*, 22, 372-390.
- SOENENS, B., VANSTEENKISTE, M., LUYTEN, P., DURIEZ, B., & GOOSSENS, L. (2005). Maladaptive perfectionistic self-representations: The mediational link between psychological control and adjustment. *Personality and Individual Differences*, 38(2), 487-498.
- SOROTZKİN, B. (1998). Understanding and treating perfectionism in religious adolescents. *Psychotherapy*, 35, 87-95.
- STOEBER, J., & STOEBER, F.S. (2009). Domains of perfectionism: Prevalence and relationships with perfectionism, gender, age and satisfaction with life. *Personality and Individual Differences*, 46, 530-535.
- STROM, R., STROM, S., STROM, P., & COLLINSWORTH, P. (1994). Parents' competence in families with gifted children. *Journal for the Education of the Gifted*, 18, 39-54.
- TİRE, Y. (2011). *Ön ergenlerde olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ile algılanan anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- TOZZİ, F., AGGEN, S. H., NEALE, B. M., ANDERSON, C. B., MAZZEO, S. E., NEALE, M. C., & BULİK, C. (2004). The structure of perfectionism: A twin study. *Behavior Genetics*, 34, 483-494.
- Türk Dil Kurumu (TDK), (2004). *Türkçe Sözlük*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- VAPUR, R. (2006). *Dört-altı yaş grubu çocuklarının anne-babaları ile büyükanne-büyükbabalarının çocuk yetiştirme tutumlarının sosyoekonomik düzeylerine göre incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

OGURLU, Ü., SEVGİ YALIN, H., YAVUZ BİRBEN, F., *Üstün Yetenekli Çocukların Mükemmeliyetçilik Özelliklerinin Aile Tutumu İle İlişkisi*, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/7 Spring 2015, p. 751-764, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8314>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

